

حسن روحانی:

مشکلات خوزستان باید طبق دستور رهبری حل وفصل شود

گروه سیاست: حجت‌الاسلام حسن روحانی در هشتادوچهارمین برنامه افتتاح طرح‌های ملی وزارت نیرو پس از استماع گزارش وزیر نیرو از سفر به خوزستان، گفت: «برای همه ما مردم خوزستان و خود خوزستان دارای ابعاد و اهمیت ویژه‌ای است...

صفحه ۳

یکشنبه ۳ مرداد ۱۴۰۰ • ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ • ۲۵ جولای ۲۰۲۱

جهانگیری در خوزستان تأکید کرد

مردم گله‌مند از تبعیض

گروه سیاست: «گرماي بالای ۵۰ درجه»، «بی‌آبی و «اعتراض»؛ کلیدواژه این روزهای استان خوزستان است. بیش از یک هفته از ابراز خشم مردم به نبود آب در این استان گذشته است، اما از مسئولان بلندمرتبه دولتی معاون اول رئیس‌جمهور...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۴۰۵۸ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

حکومت سدّ و سیل

کیومرث اشتریان

در سیاست‌گذاری عمومی برخی مسائل را ذیل عنوان «مسائل بفرنج» یا «مسائل بدصورت‌بندی‌شده» طبقه‌بندی می‌کنند. این‌گونه مسائل، ذی‌نفعان گوناگون، ذی‌ربطان گسترده و گزینه‌های متعارضی برای سیاست‌گذاری دارد و پیامدهای سیاست‌های پیشنهادی‌اش ناموزون و نامعلوم است. آب از جمله مسائل بفرنج هر حکومتی است. اگر سد بسازید، زیست‌بوم طبیعی را نابود می‌کنید و اگر نسازید، سیل شما را نابود می‌کند. حکومت، درگیر تعارض سد و سیل است. اگر آب را از خوزستان دریغ کنید، مردم آن دیار را نابود کرده‌اید و اگر نکنید، کشاورزان چهارمحال نابود می‌شوند یا کارگران صنعتی اصفهان به خاک سیاه بی‌کاری می‌نشینند. به همین سان تعارضی میان بهره‌برداران از یزد و اراک تا قم و کرمان وجود دارد. از سوی دیگر مسئله آب در ایران آبخشوری از اعمال غیرمسئولانه ترکیه دارد. چاره چیست؟ یکم، نظام تصمیم‌سازی را به شکلی ساختاری تغییر دهید. یک کام به عقب برگردید و قبل از اینکه به بحران آب فکر کنید، ببینید که چگونه و با چه روشی تصمیم می‌گیرید. انصاف نیست که همه‌چیز را به گردن نظام تصمیم‌گیری در داخل ببنداریم. همان‌گونه که بعداً شرح خواهم داد، نباید از ریشه‌های جنگ ۳۰ ساله آب که توسط ترکیه، اسرائیل و برخی کشورهای عربی بر ایران و عراق تحمیل شده است، غفلت کرد. اما باید آنچه را مربوط به خود ما می‌شود، با جدیت بیشتری در نظر گرفت. ازاین‌رو می‌گویم باید روش‌ها و نظام‌های تصمیم‌گیری را بی‌پرده و سختگیرانه مورد بررسی قرار داد. روش ما، بی‌توجهی به ضعیف‌ترین و فقیرترین طبقات اجتماعی، تصمیم‌گیری در شوراها یا ناکارآمد و اتاق‌های درسته، توسعه آب‌محور، نگاه امنیتی، محدودکردن تشکلهای مردم‌نهاد محیط‌زیستی، بی‌توجهی به روشنگری عمومی و توجیه مردم و به‌جای آن تأثیرپذیری از جهالت مدرن رسانه‌های اجتماعی، میدان‌دادن به قدرتمندان صنعتی و بساز-بفروش‌های توسعه‌ای، تصمیم‌سازی در چارچوب «فن-رانت» بومی‌گرا، لابی‌های قدرتمند برخی استان‌های مرکزی، پنهان‌کردن تصمیم از حوزه عمومی، فقدان عرصه عمومی تصمیم و... بوده است. از درون چنین ساختار تصمیم‌گیری‌ای چه بیرون می‌آید؟ حکومتی در نوسان بحران؛ بین سد و سیل. دوم، ارکان سه‌گانه تصمیم‌گیری باید بر همه جنبه‌های سیاست‌گذاری حاکم باشند. ارکان و مبانی سازه‌ای سیاست‌گذاری مهم است و بیش از هر چیز باید آن را تعیین کرد. تصمیم‌گیری درباره مسائلی مانند سیاست توسعه‌ای، آب خوزستان، راه‌سازی در کردستان یا پروژه‌های سیستم‌آب‌وچلوچستان نخست باید رکن زیست‌محیطی، سپس توسعه‌ای و درنهایت ملاحظات امنیتی را در نظر گرفت. این سه رکن باید مبانی سیاست‌گذاری توسعه‌ای و چارچوب اصلی برای سیاست‌سازی باشد. سیاست، چارچوب امنیتی، حکومت را بر پوشالی از قدرت می‌نشانند که داما در نوسان سد و سیل، باد و باران را می‌آورد و آزادی است. آن دو رکن دیگر مقدم‌اند. سوم، دولت را از تسخیر لابی‌های بساز-بفروش توسعه‌ای نجات دهید. دولت در تاریخ ایران همواره در معرض تسخیر بوده است. رئیس‌جمهور در معرض تسخیر دستگاه اداری است. فرهنگ در معرض تسخیر عوام‌گرایان است. سیاست در معرض تسخیر نفوذی‌هاست. صنعت و توسعه در معرض تسخیر باندهای ثروت است و ...

ادامه در صفحه ۲

واشنگتن در حال بررسی تحریم فروش نفت ایران به چین

فروپاشی برجام نزدیک است؟

صفحه ۴

عکس: Gettyimages

یادداشت

تحلیل چرخه توسعه ناموزون خوزستان

احسان هوشمند

پدیده‌های مرتبط با زندگی و سرنوشت هم‌وطنان در دستور کار قرار نمی‌گیرد؟ مگر در ساختار اداره کشور، سازوکارهایی برای اطلاع مسئولان کشوری از مسائل کشور پیش‌بینی نشده است؟ مگر بخشی از وظایف نظارتی، قانونی و اداری همچون نمایندگان مجلس، نمایندگان شوراها، واحدهای بازرسی و نظارت و دستگاه‌های امنیتی و انتظامی، دستگاه‌های علمی، دانشگاهی و مطالعاتی، واحدهای تحقیقاتی نهادهای، ادارات و سازمان‌ها و دیگر سازمان‌هایی که بخش درخور توجهی از بودجه کشور را به خود اختصاص داده‌اند، برای این مهم نیست؟ آیا این نهادهای، سازمان‌ها و دستگاه‌ها نیز در همان چرخه و مدار سردرگم گرفتارند؟

۱- خوزستان همچون دیگر نقاط کشور با مسئله‌ای به نام «شایستگی مدیران» مواجه است. درحالی‌که در کشور انتخاب مدیران نه بر اساس ملاک‌های مدیریتی، شایستگی، تخصص، دانش، تجربه و شاخص‌های قابل ارزیابی بلکه معمولاً براساس روابط سیاسی، باندي، محلی، بومی، قومی- قبیله‌ای و طایفه‌گرایی گزینش می‌شوند، در نتیجه این دست از مدیران ناهنجار آورده‌ای توسعه‌ای برای کشور به میراث نمی‌گذارند، بلکه کشور را با بحران‌ها و مسائل تازه‌ای روبه‌رو می‌کنند. در پژوهشی که سه سال قبل در خوزستان صورت گرفت، مشخص شد از میان فرمانداران ۲۷۲۷گانه این استان، فقط دو نفر از دانشگاه‌های دولتی فارغ‌التحصیل شده‌اند! قدرت چانه‌زنی و اعمال نفوذ شخصیت‌های عالی‌رتبه کشوری که خوزستانی هستند، در انتخاب مدیران نیز ابعدای دیگر از مسائل این استان را نمایان می‌کند.

ادامه در صفحه ۵

بازتاب

اطلاعات منتشر شده از معاملات شهرداری کامل است

بهاره آروین*

سلامت یا عدم سلامت قرارداد به دست می‌دهد. یکی دیگر از اطلاعات حائز اهمیت، آگهی معاملات است که شهرداری را ملزم کردیم تصویر آن را روی وب‌سایت شفاف منتشر کند. اهمیت این آیتم به آن جهت است که بعضاً آگهی‌ها در نشریات دست‌چند منتشر می‌شوند تا کسی از آنها مطلع نشود و مناقصه یا مزایده تنها با یک شرکت‌کننده انجام شود. اساساً در تبصره دوم ماده یک مصوبه «الزام شهرداری تهران به انجام الکترونیکی و اعلان عمومی اطلاعات معاملات شهرداری» که در تاریخ اول خردادماه ۱۳۹۷ به تصویب شورای شهر تهران رسیده است، تأکید شده درخصوص هریک از معاملات باید حداقل ۱۲ آیتم به‌صورت برخط در دسترس آزاد شهروندان قرار گیرد که شامل آگهی و فراخوان مناقصه/مزایده/سرمایه‌گذاری، نام و مشخصات اعضای کمیسیون/ مناقصه‌گران و حاضران در جلسات مناقصات/ مزایادات/ ترک تشریفات، اسناد فراخوان معامله، روش و مراحل ارزیابی و شیوه تعیین برنده، صورتجلسات و نتایج ارزیابی‌های توانمندی فنی و مالی، نام و مشخصات برنده یا برندگان شامل نام شخص حقوقی و اشخاص حقیقی امضاکننده به همراه شناسه ملی و کد اقتصادی، نام و مشخصات کارفرما شامل نام سازمان و امضاکنندگان از سوی سازمان، موضوع و شرح خدمات قرارداد، مبلغ معامله و نحوه پرداخت، تاریخ شروع و پایان قرارداد، هر نوع تغییر در قرارداد اعم از اصلاحیه/متمم/الحاقیه و همچنین نام و مشخصات ناظر قرارداد می‌شود. این ۱۲ آیتم براساس بررسی‌های کارشناسی در مصوبه قید شده و برای انتشار عمومی هریک از آنها ضرورت‌ها و دلایل موجه و کارشناسانه وجود داشته است. پس از تصویب و ابلاغ مصوبه از آنجا که تکمیل این اطلاعات هنوز در سامانه معاملات اجباری نبود، بعضاً واحدهای اجرایی نسبت به بارگذاری همه اطلاعات در سامانه اقدام نمی‌کردند. به همین دلیل در گام بعدی تکمیل همه فیلدهای اطلاعاتی را در سامانه معاملات اجباری کردیم. پس از این اقدام نیز اگرچه اطلاعات بارگذاری می‌شد اما خالی از نواقص و ایرادهای تعدمی یا غیرتعدمی نبود که سیاست‌هایی به کار بستیم تا اطلاعات در حد ممکن بازنگری شده و نواقص آن اصلاح شود. درنهایت تمامی اقلام اطلاعاتی مذکور با تلاش و پیگیری‌های متعدد کمیته شفافیت و شهر هوشمند شورای شهر تهران در همکاری با شهرداری و در گام‌های مختلف منتشر شد. درحال حاضر تنها آیتم مهمی که از معاملات شهرداری تهران در وب‌سایت شفاف منتشر نمی‌شود، وجه پرداخت‌شده به هر قرارداد است که البته در زمرة ۱۲ آیتم الزامی مصوبه قرار ندارد اما تمایل بسیاری به انتشار آن داشتیم که متأسفانه این توفیق حاصل نشد.

ادامه در صفحه ۴

حرف اول

ژئوپلیتیک خوزستان و لزوم نگاه ملی

کوروش احمدی . دیپلمات بازنشسته

خوزستان موقعیت منحصربه‌فردی در بین استان‌های ایران دارد. این استان به‌عنوان مهم‌ترین استان نفت‌خیز ایران و نیز به‌دلیل قرارداشتن در کناره خلیج فارس و در جوار کشورهای عربی، به لحاظ ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک مهم‌ترین استان ایران است و اهمیت منطقه دریایی مجاور این استان عمده‌تأثیری از موقعیت آن است. ترکیب جمعیتی خوزستان موجب شده این استان از قرن نوزدهم پیوسته با تهدیدات ژئوپلیتیک ویژه‌ای مواجه باشد. تاکنون وفاداری عرب‌های خوزستان به هویت ایرانی‌شان یکی از دلایل اصلی دفع این تهدیدهای ژئوپلیتیک بوده است. عرب‌های شیعه ایرانی که عمدتاً در قرن شانزدهم میلادی و با تشویق شاهان صفوی با هدف مقابله با تعرضات عثمانی در این استان مستقر شدند، طی چهار قرن نقش عمده‌ای در دفاع از ایران داشته‌اند. در جریان جنگ هرات در ۱۸۵۶، شماری از قبایل عرب به رهبری شیخ جابر الکعبی، قوی‌تر از قشون قاجار در برابر هجوم انگلیس به سمت اهواز از طریق کارون ایستادگی کردند. اگرچه ۶۷ سال بعد، حمایت‌نکردن عرب‌های خوزستان از شورش شیخ خزعل موجب شد رضاشاه بتواند به‌آسانی شورش او علیه دولت مرکزی را که در هماهنگی با انگلیس و برخی از قبایل عرب در کویت و عربستان در جریان بود، سرکوب و او را دستگیر و در تهران زندانی کند. در مراحل بعد، خصلت تهاجمی پان‌عربیسم و دولت‌های بعثی عراق، اگرچه تنش‌هایی را متوجه خوزستان کرد، اما عقیم ماند. تبلیغات پان‌عربیستی نه‌تنها هیچ انعکاسی در بین عرب‌های ایران نیافت، بلکه آنها برخلاف تصور صدام، به‌طور مؤثر در برابر حمله ارتش عراق به خوزستان مقاومت کردند. اگرچه با سقوط پان‌عربیسم و جنبش بعث تا حد زیادی از دامنه تهدیدات از این نواحی علیه خوزستان کاسته شد، اما خطرات بالقوه‌ای همچنان باقی است که از آن جمله می‌توان به تردیدهای بغداد در ۲۰ سال گذشته برای اجرای توافق‌نامه ۱۹۷۵ بر سر مرزهای آبی دو کشور و تبلیغات ضد ایرانی برخی دولت‌های عربی منطقه اشاره کرد. دلیل دیگر اهمیت خوزستان، وجود بخش عمده منابع نفتی کشور در این استان است. بخش عمده ذخایر نفت ایران، یعنی در حدود ۷۱ درصد، در خشکی واقع است و ۸۰ درصد از این ذخایر واقع در خشکی در خوزستان قرار دارد.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم فرهنگ، هنر و رسانه همراه با ۱۰۰ عکس رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان
تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

سرکار خانم فاطیما انصاری

مصیبت وارده را تسلیت عرض می‌کنیم.

از خداوند سبحان برای آن مرحومه رحمت واسعه و بر ای بازماندگان صبر آرزو مندیم.

روزنامه شرق

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹